

نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام

مؤلف:

فاطمه رمدانی

عبدالله محمدی

فاطمه السادات ساداتی وله مروری

سازمان انتشارات واحد مازندران

۱۳۹۸

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۸
فصل اول: نقش معلم در فرهنگ اسلامی	۹
مقام و منزلت معلم در متون اسلامی.....	۹
نقش‌های معلم در متون اسلامی.....	۱۲
معلم در مثنوی پیامبر.....	۱۲
معلم در نقش راهنما و روشنگر.....	۱۳
معلم در نقش مدافع و رهای فرهنگی.....	۱۴
نقش تربیتی برخی معلمان برجسته.....	۱۵
نمونه‌هایی از تأثیرهای تربیتی پیامبر (ص).....	۱۵
نمونه‌هایی از تأثیرهای تربیتی اهل بیت (ع).....	۱۷
نمونه‌هایی از تأثیرهای تربیتی برخی معلمان در تاریخ اسلام.....	۱۸
خلاصه.....	۲۱
فصل دوم: نقش‌های معلم در تربیت اعتقادی	۲۳
نقش‌هایی که معلمان در حال حاضر در تربیت اعتقادی ایفاء می‌کنند.....	۲۳
نقش‌هایی که معلم می‌تواند در تربیت اعتقادی ایفاء کند.....	۲۶
ماهیت و حقیقت ایمان چیست؟.....	۲۶
ایمان چه مؤلفه‌هایی دارد؟.....	۲۷
ایمان در روان‌شناسی.....	۳۰
نقش آموزشی.....	۳۲
ماهیت شناخت.....	۳۳
انواع علم و شناخت.....	۳۳
ویژگی‌های علم حضوری.....	۳۳
انواع علم حصولی و ویژگی‌های آن.....	۳۴
مؤلفه‌های شناخت.....	۳۷

۴۰.....	تفاوت شناخت‌های اعتقادی با شناخت‌های دیگر
۴۲.....	چگونه می‌توان نقش آموزش عقاید را ایفاء کرد؟
۴۵.....	نقش تمثیل و الگو در آموزش اعتقادی
۴۶.....	نقش ایمان‌آفرینی (تبدیل باورهای ذهنی به باورهای قلبی)
۴۷.....	موانع ایمان
۵۱.....	چگونه می‌توان باورهای ذهنی را به باورهای قلبی تبدیل کرد؟
۷۵.....	خلاصه
۷۷.....	فصل دوم: نقش‌های معلم در تربیت عبادی
۷۷.....	نقش‌هایی که معلم در حال حاضر در تربیت عبادی ایفاء می‌کنند
۷۹.....	نقش‌هایی که معلم می‌توانند در تربیت عبادی ایفاء کنند
۸۷.....	نقش آموزشی
۹۱.....	نقش الگویی
۹۴.....	نظارت و مراقبت
۹۷.....	ایجاد فضای اسلامی در مدرسه
۱۰۰.....	مشارکت سایر معلمان در تربیت عبادی
۱۰۰.....	فراهم آوردن زمینه‌ی مشارکت دانش‌آموزان در مراسم عبادی
۱۰۱.....	هماهنگی خانه و مدرسه
۱۰۲.....	خلاصه
۱۰۳.....	منابع

پیشگفتار

براساس متون دینی، خداوند متعال اولین معلم انسان است. آنگاه که خداوند آدم ابوالبشر را آفرید و اعلام کرد می‌خواهد او را جانشین خود در زمین قرار دهد، فرشتگان به-حالتی شبیه اعتراض گفتند: آیا می‌خواهی کسی را در زمین جانشین خود قرار دهی که در آن فساد می‌کند و خون می‌ریزد، در حالی که ما به تسبیح و تقدیس تو مشغول هستیم؟ خداوند همه‌ی حقایق را به آدم آموخت و سپس از فرشتگان خواست تا از حقیقت برخی از آنها خبر دهند. آنان در جواب گفتند: خدایا، جز آنچه به ما آموخته‌ای نمی‌دانیم. آنگاه آدم حقیقت امر را برای فرشتگان بیان کرد و بدین‌صورت درستی تصمیم خداوند برای فرشتگان مسلم شد. همین در اولین آیاتی که بر پیامبر اسلام (ص) نازل شد به این موضوع تصریح شده است. بر آن آیات خداوند به پیامبر (ص) می‌فرماید: «بخوان به‌نام پروردگارت که آفرید انسان را از خاکی بسته، بخوان به‌نام پروردگارت که گرمی‌ترین است، خدایی که انسان را با قلم آفرید و دانست به او آموخت». امام خمینی (ره) درباره نقش معلم می‌فرماید: «نقش معلم در جامعه نقش انبیاست. انبیاء هم معلم بشر هستند. نقش بسیار حساس و مهمی است. مسئولیت بسیار زیادی دارد». با توجه به اهمیت نقش معلم در جامعه در کتاب حاضر به نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام اشاره داریم. در انتها از دانشجویان عزیز، همکاران گرامی و خوانندگان محترم استدعا داریم که با رهنمودهای ارزشمند خود ما را در جهت رفع نقایص احتمالی یاری نمایند تا در چاپ بعدی کتاب مورد استفاده قرار گیرند. در پایان از خانواده‌های شریف خود که با تحمل و شکیبایی بسیار، انجام این امر مهم را مقدور ساخته و با فراهم آوردن محیطی آرام، فرآیند تألیف این مجموعه را سرعت بخشیده‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نمایم.

به شادی و خرمی و پدرامی

فاطمه رمدانی

عبدالعلی محمدی

فاطمه السادات ساداتی وله موزونی

تابستان ۱۳۹۸